

la nostra terra (recordem *FIDEU*, alioli i els fets catalano-americans a què faig al·lusió en *El que s'ha ---*, p. 47, nn. 1 i 503), em pregunto si no es tractaria d'un compromís occità entre una forma autòctona occitana *flazoús* i una de manllevada del català: *flaouús* > *fla-zouús* > *flaouzoús*.

L'etimologia germànica és ben coneguda, car es tracta d'un mot bastant estès en els dialectes del germànic-occidental: ja a-al. ant. *flado*, en glosses del S. x, al. mod. *fladen* 'espècie de pastís' («kuchen»), neerl. mj. *vlāde*, angl. mj. *flatbe* de sentits semblants, designant segurament una pasta de forma plana o aplatada, com a derivat que és del germ. comú *FLAÐ*-variant de l'al. *flatt*, angl. *flat* 'planer, aplanat, aplatat', altrament ja documentat en forma llatinitzada per Venanci Fortunat, *flado*, -onis, poc després de 587 d. C.: Kluge, *ARom.* vi, 1922, 304-5; Gamillscheg, *l. c.*; Kluge-M., s. v. *fladen*; Walde-H., s. v. *flado*. Del fràncic va passar directament a l'it. *fiadone* i al fr. ant. *flaon*, però aquest més tard es redueix a *flan*, per la mateixa contracció que és normal en *Laon*, pron. *lā*, i en variants com *fan*, *pan/faon*, *paon*, etc. Altrament partint del fr. mod. *flan* el mot va passar als Pirineus: cast. *flan* [1843], cat. *flam* (amb -m igualant-lo a *flam/flama* FLAMMA) [*flan*, Lab., 1888; *flam*, Vogel]. *Flamera*.

Amb significat secundari *flaó*, *flabona*, apareix definit «dona robusta y forta, *rollona*» (cf. el citat passatge de Coromines, *De plaer ---*) i *flabó* «home gras, fresc i roig» [Lab., 1839]. Sembla que a Lleida deuen usar l'augmentatiu en aquesta acc., +*flaonàs*: «Tot canta, tot s'arborà, tot s'estaxia al bes d'aquest sol vermell i *flaonàs*, que escalfa les entranyes glatidores de la gleva ---», Joan Santamaria (*Visions de Cat.*, publ. a *La Publicitat*, 25-xi-1926). La base d'això sens dubte ha d'estar en la comparació *galtes de flaó* o *com un flaó* que *AlcM* recull a Mall. i Men.

DERIV.: *Flaona*; *flaonet*; +*flaonàs*, V. *supra*.

† Rebutjant l'etimologia *FAVUS* que havien acceptat Nigra i el *REW*, si bé, almenys Salvioni, sembla creure en una procedència dialectal italiana, mal precisada. Però el fet és que l'italià conserva la -d- en la seva forma *fiadone*, com cal esperar.

Flaquea, *flaquedat*, *flaquejar*, V. *flac* *Flaquer*, *flaquera*, V. *flequer* (FLECA) *Flaquesa*, V. *flac* *Flas*, V. *flat* (INFLAR) *Flasc*, V. *flascó*

FLASCÓ o FLASCO, 'vas petit de coll estret, per tenir-hi líquids, pòlvores, etc.', probablement del gòt. *FLASKŌ 'funda de vímet per a una ampolla', 'ampolla, ampolleta' (a-al. ant. *flasca*, al. *flasche*, esc. ant. *flaska*). □ 1.ª doc.: S. xiv: en part accentuat en la -ó, en part en la á (S. xv, i potser ja abans); *flasca*, amb valor col·lectiu, 1295, 1371.

El *DAG*. i l'*AlcM* citen els versos «Mestre d'axa jo no só / ne sé fer barril ne *flascó*» on l'accentuació està assegurada per la rima; † també en JRoig: «dones --- / lo qui s'hi fia, / troba-hi falsa / --- / de serp vol toc: / met-la-s al coll; / en mà del foll / met son coltell, / nau e castell; / beu en *flascó*: / lo fort Samsó

/ ne fon ligat / ---» (*Spill*, v. 7939): era lloc comú per a una acció feta en va, la comparació amb el caminant assedegat que vol beure aigua en un atuell que deixa passar l'aigua a través del seu teixit (*bever en capoténico*, en l'Arx. de Hita): *flascó*, ací, doncs, no és una ampolleta, sinó el teixit de vímets esclarissat que protegeix un atuell però no és un vas estanc: deixa escapar l'aigua. *AlcM* i el *DAG*. citen diversos testimonis en inventaris i docs. (1376, 1420) que no se sap si s'han d'accentuar en la primera o la segona síl·laba; tampoc no n'estem segurs en el banyolí-perpinyanenc Miquel Agustí: «al cap de deu dies feu degotar tot aquest oli --- dintre altre *flascó* de vidres, amb un embut» (*Secrets d'Agric.*, 1617, 1° 13v.); però el plural *flascos*, -chos, de 1545 i 1575 suposa accentuació en la à.

El mateix hem de dir de fonts no gaire posteriors, que hi podem afegir, on deu referir-se als de pólvora: «--- arcabús --- pólvora ---; *flascos*: techae pulveris sulphurei; *polvori* ---», OPou (*ThPu.*, 172); «nou *flascos*; item, setze bossas de cuyro» en un invent. de Sitges de 1606 (i algun altre que hi afegeix el *DAG*.); i en un romanç popular (recollit per Pau Milà i Fontanals, doncs potser del Penedès o del Barcelonès), on és també evidentment el de pólvora: «a tu te deixo hereva de tots mos béns: / la guitarra y l'escopeta, / el *flasco* y cordó també, / que tot és de seda verda» (*Romllo.*, 361A₂).

Que aquest mot per una raó o altra, no prou clara, estigué subjecte a una influència castellana, encara més clarament que per la variant en *lo* sembla implicat per la forma *flaskillos* que acompanya *flascos* en la cita de 1546, i en la de 1609 que hi afegeix *AlcM*. Avui *AlcM* dona com a balear només la pron. *flasco*. I efectivament això és el que trobem ben confirmat com a mallorquí: «bon vinetxo hi deu guardar Don Flasco dins aquest *flasco*», PdAPenya (*IdOr.* i, 108); i ens diuen que els segadors de Lluçmajor procuren sovint anar proveïts d'un «*flasco* d'aygordent» (*BDLC* xiv, 210). ¿Seria, doncs, romanalla gòtica del mosàrab, més que castellanisme?

Vella notícia tenim de la forma *flasca*: en un inventari ross. de 1371 s'esmenta «molta *flasca* de coquina: de fust e de terra» (*InvLC*, s. v. *cosina*), i el mateix ha de ser ja en l'estatut dels corraters perpinyanencs, de 1295, on manen que cobrin «de tot drap de Fransa --- 3 drs. --- item de cordes d'eparth, e de trenlens e de cabasses, e tota *flascha*, per liura de diners, 2 drs.» (*RLR* v, 88): és evident en aquell que es tracta del conjunt dels atuells de cuina (*coquina*), i en aquest també pot ser cosa d'atuells presos col·lectivament, enumerats juntament amb *cabassos*, que al capdavall també és un recipient. Significat que ve a coincidir amb el que ja en el *DCEC* sospitava com a propi i primitiu del cast. *frasca* «envases, recipients, fardos», d'on «impedimenta» en un inventari aragonès de 1469 (*VRom.* x, 156). També sembla que apunti a un significat i forma així un passatge de Sant Isidor (per més que sigui anant a la recerca de la desencaminada etimologia grega a base de *φιάλη* 'ampolleta'): «DE